

Букатенко Н. О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Сучасне підприємництво розвивається в умовах, коли необхідним є врахування новітніх викликів світового економічного середовища: розвиток політики держав в рамках Цілей сталого розвитку, зростаюча екологічна складова будь-якої діяльності, особливо виробництва товарів та послуг, більша орієнтація персоналу на особистісний та професійний розвиток, швидкий розвиток ринку нових товарів та послуг, що вимагає не менш швидкого реагування власників, інвесторів та керівників, а також появу нових компетентностей працівників. Важливим засобом досягнення успішності бізнесу в умовах розвитку світової економіки на теперішній час стає соціальна відповідальність бізнесу (СВБ). Напрямки її прояву масштабні за своїм охопленням можуть бути визначені через групи стейкхолдерів, а саме:

- соціальна відповідальність перед працівниками підприємств;
- соціальна відповідальність перед власниками/інвесторами;
- соціальна відповідальність перед споживачами;
- соціальна відповідальність перед постачальниками/конкурентами;
- соціальна відповідальність перед державою/спільнотою.

В її рамках можна виділити як соціально-економічну відповідальність (СЕВП), так і соціально-екологічну.

Соціальна відповідальність може мати наступні прояви: гідні умови праці, підвищення кваліфікаційного та особистісного розвитку людини, дотримання технологічних вимог виробництва, програми з покращення екології в місці свого перебування, соціальні програми, соціальний маркетинг, благодійний маркетинг, соціально-відповідальне інвестування, програми розвитку громади, благодійність, добросовісна конкуренція тощо.

Для більш повного розкриття теми дослідження спочатку представимо моделі соціальної відповідальності бізнесу, які існують у світі і, що відображають основні тенденції формування системи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у компаніях різних країн. Як правило, виділяються американська, британська, європейська (континентальна), японська та пострадянська моделі корпоративної соціальної відповідальності.

Основними відмінностями в цих моделях стають: рівень впливу та регулювання держави на КСВ, а також власними ініціативами підприємців з боку поширення КСВ на працівників. Традиційно, американська модель вважається менш державно-орієнтованою на розвиток КСВ, в той час як підприємства самостійно виступають ініціаторами соціальних програм з розвитку суспільства. Звичайно, що держава має регулятивні важелі, але вони менш представлені ніж в країнах Європи.